

Οι ρυθμίσεις του άρθρου 239 παρ. 4 και 5 του Ν. 4364/2016,
σε σχέση με την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών για ζημιές
από αυτοκίνητα του άρθρου 614 αρ. 4 ΚΠολΔ.

1.- Στο ΝΔ 400/1970 (ΦΕΚ Α΄ 273/17.1.1970) «περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως» και ειδικότερα στα άρθρα 10 και 12α οριζόταν η διαδικασία της ασφαλιστικής εκκαθάρισης, σε περίπτωση ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης, πλην όμως οι διατάξεις αυτές δεν είχαν εφαρμογή στις περιπτώσεις που η ασφαλιστική εταιρία της οποίας ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας ασκούσε τον κλάδο αστικής ευθύνης αυτοκινήτων¹. Ειδικότερα στο άρθρο 12α παράγ. 6 του ΝΔ 400/1970 οριζόταν ότι «6. Με τη θέση της επιχείρησης σε ασφαλιστική εκκαθάριση οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων με πρωτοβουλία των δικαιούχων ασφαλίματος ή του επόπτη εκκαθάρισης και του εκκαθαριστή ή του επόπτη πτώχευσης και του συνδίκου. Εκκρεμείς διαφορές στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας εισάγονται, με κλήση οποιουδήποτε νομιμοποιημένου, στο Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της επιχείρησης, ανεξάρτητα από το ποσό».

Με το άρθρο 278 παρ. 1 του Ν. 4364/2016 (ΦΕΚ Α΄ 13/5.2.2016), που ορίζει ότι «Από την 1^η Ιανουαρίου 2016 καταργείται το ν.δ. 400/1970 (Α΄ 10) και οποιαδήποτε υφιστάμενη αναφορά σε αυτό νοείται εφεξής αναφορά στις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος νόμου», καταργήθηκε ολόκληρο το Ν.Δ. 400/1970, άρα και οι παραπάνω διατάξεις των άρθρων 10 και 12α αυτού και ειδικότερα η άνω παράγραφος 6 του τελευταίου άρθρου, διότι θεσπίστηκαν νέες διατάξεις για την ασφαλιστική εκκαθάριση στα άρθρα 235 επ. του Ν. 4364/2016, όπου και μεταφέρθηκαν και οι καταργηθείσες διατάξεις του ΝΔ 400/1970..

Ειδικότερα, ο Ν. 4364/2016 (ΦΕΚ Α΄ 13/5.2.2016) «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25^{ης} Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και των άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II), στα άρθρα 2 και 8 της Οδηγίας 2014/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Απριλίου 2014 σχετικά με την τροποποίηση των Οδηγιών 2003/71/ΕΚ και 2009/138/ΕΚ, και των Κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009, (ΕΕ) αριθ.

---

¹ Βλ. Ράνια Χατζηνοκολάου-Αγγελίδου, Ιδιωτικό ασφαλιστικό δίκαιο, έκδ. 2014, αριθ. 184, 185, σελ.

1094/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010, όσον αφορά τις εξουσίες της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (εφεξής ΕΑΑΕΣ) και της Ευρωπαϊκής Αρχής Κινητών Αξιών και Αγορών, καθώς και στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2011/89/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16^{ης} Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την συμπληρωματική εποπτεία των χρηματοπιστωτικών οντοτήτων που ανήκουν σε χρηματοπιστωτικούς ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων και συναφείς διατάξεις της νομοθεσίας περί της ιδιωτικής ασφάλισης και άλλες διατάξεις», ορίζει στο άρθρο 235 ότι «1. Η Εποπτική Αρχή είναι η μόνη αρμόδια να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης του άρθρου 220 του παρόντος. Στην περίπτωση αυτή ακολουθεί το στάδιο ασφαλιστικής εκκαθάρισης, εκτός αν άλλως ορίζεται στην απόφαση», στο άρθρο 235 ότι «1. Η Εποπτική Αρχή είναι η μόνη αρμόδια να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης του άρθρου 220 του παρόντος. Στην περίπτωση αυτή ακολουθεί το στάδιο ασφαλιστικής εκκαθάρισης, εκτός αν άλλως ορίζεται στην απόφαση.....», και στο άρθρο 239 (Διαδικασία ασφαλιστικής εκκαθάρισης-Άρθρα 279, 284 της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ) παράγραφοι 4 και 5 ότι «4. Αγωγές του ασφαλιστικού εκκαθαριστή κατά οφειλετών εισάγονται και εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται με την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. 5. Εκκρεμείς διαφορές στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας εισάγονται, με κλήση οποιουδήποτε νομιμοποιούμενου, στο μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της επιχείρησης ανεξάρτητα από το ποσό.».

Σύμφωνα με το άρθρο 284 παρ. Α' του Ν. 4364/2016 «Εναρξη ισχύος διατάξεων Μερών Πρώτου – Έκτου (άρθρο 311 της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ, άρθρο 8 της Οδηγίας 214/51/ΕΚ). Η ισχύς των διατάξεων των άρθρων των Μερών Πρώτου έως Έκτου του παρόντος νόμου έχουν ισχύ από 1^η Ιανουαρίου 2016, εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 144, 221 έως και 248 και 272 που ισχύουν από τη δημοσίευση του νόμου αυτού». Ο νόμος δημοσιεύθηκε 5-2-2016 (ΦΕΚ Α' 13) και ως εκ τούτου οι παραπάνω διατάξεις και ειδικότερα του άρθρου 239 (που ενδιαφέρει εδώ) ισχύουν από την δημοσίευσή του, δηλαδή για τις περιπτώσεις ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης και τέθηκε σε ασφαλιστική εκκαθάριση, από 5-2-2016 και μετά.

Στην Αιτιολογική Έκθεση του Ν. 4364/2016, στο Ειδικό Μέρος (επί των

άρθρων του σχεδίου νόμου) αναφέρεται, για το άρθρο 235, ότι «Στο άρθρο 235 προβλέπεται ότι η ασφαλιστική επιχείρηση τίθεται σε ασφαλιστική εκκαθάριση με απόφαση της Εποπτικής Αρχής για τους λόγους και με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 114 του νόμου.... **Προφανής σκοπός της διάταξης είναι η κατοχύρωση, μέσω των ανωτέρω διαδικασιών, της ομαλής εκκαθάρισης της ασφαλιστικής επιχείρησης προς το συμφέρον των ασφαλισμένων**», για το άρθρο 239, ότι «Στο άρθρο 239 προβλέπεται ότι για την εξυπηρέτηση του σκοπού της διασφάλισης της ικανοποίησης των δικαιούχων από ασφάλιση, ο ασφαλιστικός εκκαθαριστής ενημερώνει τακτικά με τον πλέον πρόσφορο τρόπο τους δικαιούχους απαιτήσεων από ασφάλιση και τους λοιπούς πιστωτές σχετικά με την πορεία της εκκαθάρισης. **Όλες οι αγωγές του ασφαλιστικού εκκαθαριστή κατά οφειλετών** εισάγονται και εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, για τη συντόμευση των δικαστικών εκκρεμοτήτων και τη διευκόλυνση της περάτωσης της εκκαθάρισης. **Αντιστοίχως, εκκρεμείς διαφορές** στον πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας εισάγονται, με κλήση οποιουδήποτε νομιμοποιουμένου, στο μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της επιχείρησης ανεξάρτητα από το ποσό...»².

2.- Από τις παραπάνω διατάξεις, σε συνδυασμό και με την αιτιολογική έκθεση του Ν. 4364/2016, προκύπτει ότι:

α) Οι παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 239 του Ν. 4364/2016 αποτελούν μεταφορά της καταργηθείσας διάταξης της παραγράφου 6 του άρθρου 12α παρ. 6 του ΝΔ 400/1970, συγχρόνως όμως με τις νέες αυτές διατάξεις προσδιορίζεται με σαφήνεια σε ποιες συγκεκριμένες διαφορές αναφέρονται οι ρυθμίσεις των διατάξεων αυτών.

Έτσι, οι διατάξεις αυτές, όπως ρητά ορίζεται στην παράγραφο 4 («**Αγωγές του ασφαλιστικού εκκαθαριστή κατά οφειλετών**») **αφορούν μόνο**, στις αγωγές ασφαλιστικής εταιρίας οι οποίες είχαν ασκηθεί πριν την ανάκληση της άδειας λειτουργίας και την υπαγωγή της σε ασφαλιστική εκκαθάριση, κατά των οφειλετών αυτής (ασφαλισμένων, πρακτόρων κλπ), και εκκρεμούν (ανεξάρτητα αν στο πρώτο ή δεύτερο βαθμό), **και στις αγωγές που ασκούνται από τον ασφαλιστικό εκκαθαριστή**, μετά την υπαγωγή της ασφαλιστικής επιχείρησης σε ασφαλιστική εκκαθάριση, επίσης κατά των οφειλετών της εταιρίας. Καθιερώνεται

² Βλ. ΚΝοΒ 2016, σελ. 61, 62.

λοιπόν η διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων ως αποκλειστική για την εκδίκαση **μόνο των αγωγών αυτών του ασφαλιστικού εκκαθαριστή κατά των οφειλετών**, είναι εκκρεμείς (σε οποιοδήποτε βαθμό) είτε ασκούνται το πρώτον, και ορίζεται για όσες από τις αγωγές αυτές εκκρεμούν στον πρώτο βαθμό, ως αποκλειστικά αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκασή τους καθ' ύλην το μονομελές πρωτοδικείο, ανεξαρτήτως ποσού, και κατά τρόπον αυτό της έδρας της επιχείρησης.

β) Οι άνω διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 239 του Ν. 4364//2016 δεν αφορούν αγωγές αποζημιώσεως τρίτων ζημιωθέντων σε αυτοκινητικό ατύχημα κατά της ασφαλιστικής εταιρίας που ήταν ασφαλισμένο το ζημιογόνο αυτοκίνητο (με σύμβαση ασφαλίσεως καλύπτουσα την έναντι τρίτων αστική ευθύνη του κυρίου, του κατόχου και του οδηγού αυτού), της οποίας ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας για παράβαση νόμου και τέθηκε σε ασφαλιστική εκκαθάριση, **είτε είναι εκκρεμείς είτε όχι**³. Οι σχετικές δίκες αρχίζουν (αν δεν είχε ασκηθεί αγωγή πριν την ανάκληση της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης) και συνεχίζονται (εφόσον είναι εκκρεμείς) κατά της υπό εκκαθάριση ασφαλιστικής εταιρίας εκπροσωπούμενης από τον ασφαλιστικό εκκαθαριστή, **ενώπιον των αρμοδίων καθ' ύλην και κατά τρόπον δικαστηρίων, τα οποία δικάζουν κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών για ζημιές από αυτοκίνητα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 614 αρ. 6 και 591 ΚΠολΔ**, διαδικασία που είναι αποκλειστική⁴, όπως αναφέρεται παραπάνω. Περαιτέρω, αν έχει εκδοθεί οριστική απόφαση κατά της ασφαλιστικής εταιρίας της οποίας ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας, η έφεση ασκείται κατά της υπό εκκαθάριση ασφαλιστικής εταιρίας εκπροσωπούμενης από τον ασφαλιστικό εκκαθαριστή ή από ασφαλιστικό εκκαθαριστή. Αν έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση έχουν εφαρμογή οι περί δεδικασμένου διατάξεις του ΚΠολΔ (άρθρα 321

³ Υπερ της άποψης αυτής, *Κρητικός Α. και Τζίβα Ε.*, στην επιστημονική ημερίδα της Ένωσης Ελλήνων Νομικών (e-Θέμις), Αθήνα 14-10-2017, με θέμα Τροχαία Ατυχήματα & Ιδιωτική Ασφάλιση, αστικά, ποινικά και δικονομικά ζητήματα.

⁴ Βλ. *Κρητικός Α.*, Αποζημίωση από αυτοκινητικά ατυχήματα, έκδοση 2008, παράγ. 35, αρ. 4, σελ. 844, *Φλούδας Α.*, Αστική ευθύνη εξ αυτοκινητικών ατυχημάτων, 1985, παρ. 198 Β, σελ. 269, *Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (-Αρβανιτάκης)*, ΚΠολΔ, ΙΙ (2000), άρθρο 681^Α, αρ. 9, σελ. 1301, *Βαθρακοκόιλης Β.*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνευτική-Νομολογική Ανάλυση, τ. Γ (1995), άρθρο 681^Α, αρ. 2, σελ. 1005, *Βαφειάδου Π.*, σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία κατ' άρθρο, έκδ. 2011, άρθρο 681^Α, αρ. 1, σελ. 1338, *Μιχαηλίδης Ι.*, σε Απαλαγάκη Χ., Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία κατ' άρθρο, έκδ. 2016, υπό άρθρο 614, αριθ. 1, σελ. 1680, *Τριάντος Ν./Βαφειάδου Π.*, Αποζημίωση από τροχαία ατυχήματα, 2012, σελ. 460, αρ. 3.

επ).

Τα παραπάνω δεν στερούν βέβαια το δικαίωμα από τους ζημιωθέντες τρίτους να ασκήσουν τις αξιώσεις τους κατά του Επικουρικού Κεφαλαίου, με βάση την διάταξη του άρθρου 19 παρ. 2, περ. γ' του κ.ν. 489/1976, που ορίζει ότι το Επικουρικό Κεφάλαιο είναι υποχρεωμένο να καταβάλει αποζημίωση στα πρόσωπα που ζημιώθηκαν και όταν «γ) ...ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης ένεκα παραβάσεως νόμου», δεδομένου ότι η διάταξη αυτή εξακολουθεί να ισχύει (παρά την κατάργηση, με το άρθρο 53 του Ν. 4438/2016, ΦΕΚ Α' 220/28-11-2016, του άρθρου 25 παρ. 4 του κ.ν. 489/1976, που όριζε ότι «Από την ημερομηνία που η ασφαλιστική επιχείρηση κηρύσσεται σε κατάσταση πτώχευσης ή ανακαλείται η άδεια λειτουργίας της, για παράβαση νόμου, το ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ υπεισέρχεται αυτοδίκαια, στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της ασφαλιστικής επιχείρησης, που πηγάζουν από ασφαλιστικές συμβάσεις του Κλάδου Αστικής Ευθύνης από χερσαία αυτοκίνητα οχήματα. Εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς άλλο από το Επικουρικό Κεφάλαιο»).

Και στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται οι διατάξεις της ειδικής διαδικασίας των περιουσιακών διαφορών για ζημιές από αυτοκίνητα (άρθρα 614 αρ. 6 και 591 ΚΠολΔ).

γ.- Ειδικότερα:

γ1) Όπως αναφέρεται και παραπάνω, οι διατάξεις του ΝΔ 400/1970 και ειδικότερα τα άρθρα 10 και 12α αυτού, στα οποία οριζόταν η διαδικασία της ασφαλιστικής εκκαθάρισης, σε περίπτωση ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης (οι διατάξεις αυτές μεταφέρθηκαν στον Ν. 4364/2016) δεν είχαν εφαρμογή στην υποχρεωτική ασφάλιση του κλάδου αστικής ευθύνης αυτοκινήτων (δηλαδή στις περιπτώσεις που η ασφαλιστική εταιρία της οποίας ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας ασκούσε τον κλάδο αστικής ευθύνης αυτοκινήτων), διότι οι σχετικές αξιώσεις ρυθμίζονταν (και συνεχίζουν να ρυθμίζονται και μετά τον Ν. 4364/2016) από τον κ.ν. 489/1976). Οι δύο παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 239 του Ν. 4364/2016, είναι μεταφορά της παραγράφου 6 του άρθρου 12α του ΝΔ 400/1970, αποτελούμενης από δύο εδάφια (δηλαδή τα δύο εδάφια της παραγράφου 6 του άρθρου 12α του ΝΔ 400/1970, έγιναν παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 239 του Ν. 4364/2016).

γ2) Από την γραμματική και τελεολογική ερμηνεία των διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 239 του Ν. 4364/2014, σε συνδυασμό με την αιτιολογική έκθεση του νόμου αυτού, στην οποία εκτός των άλλων αναφέρεται ως σκοπός θέσπισης των διατάξεων αυτών, η ομαλή εκκαθάριση της ασφαλιστικής επιχείρησης **προς το συμφέρον των ασφαλισμένων**, αλλά και με το περιεχόμενο της καταργηθείσας διάταξης της παραγράφου 6 του άρθρου 12^α του ΝΔ 400/1970, **προκύπτει χωρίς την παραμικρή αμφιβολία ότι,**

αα) μετά την ανάκληση της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης και την θέση της υπό ασφαλιστική εκκαθάριση την διοίκηση και εκπροσώπηση αυτής αναλαμβάνει ο εκκαθαριστής,

ββ) προς αποφυγή οποιασδήποτε αμφιβολίας σχετικά με τις υποθέσεις που υπάγονται στις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 239 (αμφιβολία την οποία ενδεχομένως μπορούσε να δημιουργήσει η διατύπωση της καταργηθείσας πλέον διάταξης της παραγράφου 6 του άρθρου 12α του Ν.Δ. 400/1970, στην οποία χρησιμοποιούνταν οι φράσεις «εκκρεμείς δίκες» και «εκκρεμείς διαφορές»), διευκρινίζεται πλέον με σαφήνεια **ότι πρόκειται μόνο για τις «αγωγές του ασφαλιστικού εκκαθαριστή κατά οφειλετών» και προφανώς δεν πρόκειται για αγωγικές αξιώσεις των ζημιωθέντων τρίτων κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης και των ασφαλισμένων αυτής εναντίον της και αφορούν τον κλάδο της υποχρεωτικής ασφάλισης αστικής ευθύνης αυτοκινήτων,**

γγ) το γεγονός ότι ο νομοθέτης, κατά την μεταφορά των δύο εδαφίων της παραγράφου 6 του άρθρου 12α του ΝΔ 400/1970, στο άρθρο 239 του Ν. 4366, προτίμησε την διατύπωσή τους σε δύο παραγράφους, 4 (στην οποία μεταφέρθηκε το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 12α του ΝΔ 400/1970, με την προσθήκη της φράσης **«Αγωγές του ασφαλιστικού εκκαθαριστή κατά των οφειλετών»**, προς διευκρίνιση και προσδιορισμό των φράσεων «εκκρεμείς δίκες» και «εκκρεμείς διαφορές») και 5 (στην οποία μεταφέρθηκε ως είχε το περιεχόμενο του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 12α του ΝΔ 400/1970), δεν μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετική ερμηνεία (ότι δηλαδή οι ρυθμίσεις αυτές δεν αφορούν μόνο αγωγές του ασφαλιστικού εκκαθαριστή κατά οφειλετών, αλλά και αγωγές των ζημιωθέντων τρίτων σε αυτοκινητικό ατύχημα κατά της ασφαλιστικής εταιρίας της οποίας

ανακληθήθηκε η άδεια λειτουργίας και τέθηκε υπό ασφαλιστική εκκαθάριση),

δδ) αν ο νομοθέτης ήθελε να περιλάβει στην διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 239 και τις εκκρεμείς αγωγές κατά της ασφαλιστικής εταιρίας που ανακληθήθηκε η άδεια λειτουργίας της και τέθηκε σε ασφαλιστική εκκαθάριση (δηλαδή αγωγές τρίτων ζημιωθέντων σε αυτοκινητικό ατύχημα), θα το όριζε ρητά (όπως ρητά όρισε στην παράγραφο 4 «αγωγές του ασφαλιστικού εκκαθαριστή κατά οφειλετών») και ως εκ τούτου η σωστή ερμηνεία της διάταξης αυτής είναι ότι αφορά αποκλειστικά και μόνο τις διαφορές που αναφέρονται στην παράγραφο 4,

εε) επίσης, δεν είναι τυχαίο ότι στην αιτιολογική έκθεση οι δύο αυτές παράγραφοι συνδέονται μεταξύ τους με το επίρρημα «**Αντιστοίχως**» (= αναλόγως), που σημαίνει ότι ο νομοθέτης, με την παράγραφο 5, αναφέρεται στις εκκρεμείς στον πρώτο βαθμό διαφορές (αγωγές) της παραγράφου 4 («αγωγές του ασφαλιστικού εκκαθαριστή κατά οφειλετών»), ανεξάρτητα βέβαια από το γεγονός ότι στο κείμενο του νόμου έχει παραληφθεί (ως περιττή) η λέξη «αντιστοίχως».

γ3) Για τις αγωγές αυτές που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5 (αγωγές του ασφαλιστικού εκκαθαριστή κατά οφειλετών, και όχι αγωγές ζημιωθέντων σε αυτοκινητικό ατύχημα κατά της ασφαλιστικής εταιρίας της οποίας ανακληθήθηκε η άδεια λειτουργίας), 1) είτε ασκούνται το πρώτον είτε είναι εκκρεμείς (σε οποιοδήποτε βαθμό) ορίζεται, ως διαδικασία για την εκδίκασή τους αυτή των ασφαλιστικών μέτρων και 2) εφόσον είναι εκκρεμείς στον πρώτο βαθμό, ορίζεται ως αποκλειστικά αρμόδιο καθ' ύλην δικαστήριο, το Μονομελές Πρωτοδικείο (ανεξαρτήτως ποσού), και κατά τόπο αυτό της έδρας της ασφαλιστικής επιχείρησης (ενώπιον του οποίου εισάγονται με κλήση), ο λόγος δε θέσπισης των διατάξεων αυτών είναι η ομαλή και ταχεία εκκαθάριση της ασφαλιστικής επιχείρησης, όσον αφορά τις απαιτήσεις της έναντι των οφειλετών της, έτσι ώστε να έχει την δυνατότητα ο εκκαθαριστής να συγκεντρώσει έγκαιρα χρήματα και να περατώσει την εκκαθάριση προς το συμφέρον των ασφαλισμένων, στο οποίο αποσκοπεί η ασφαλιστική εκκαθάριση, σύμφωνα και με την αιτιολογική έκθεση του νόμου. Η συμπληρωματική εφαρμογή των διατάξεων του ΚΠολΔ και του Πτωχευτικού Κώδικα, στην οποία αναφέρεται η διάταξη του άρθρου 235 παρ. 3 του Ν. 4366, αφορά επίσης τις αγωγές του

ασφαλιστικού εκκαθαριστή και την διαδικασία των επαληθεύσεων.

δ) Μέχρι σήμερα, εξ όσων γνωρίζω, η μοναδική απόφαση η οποία έχει εκδοθεί υπό την ισχύ των νέων ως άνω διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του Ν. 4364/2016 είναι η υπ' αριθ. 3965/2017 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα Ασφαλιστικών Μέτρων), η οποία αφορούσε αγωγή ασφαλιστικής εταιρίας τελούσας σε ασφαλιστική εκκαθάριση κατά ασφαλιστικού της συμβούλου για καταβολή ασφαλίσεων τα οποία είχε εισπράξει και δεν είχε αποδώσει σ αυτήν. Η απόφαση αυτή ερμηνεύοντας τις άνω διατάξεις δέχθηκε ότι: «Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθ. 239 παρ. 5 Ν. 4364/2016, εκκρεμείς εισέτι, κατά τον χρόνο εφαρμογής του νόμου αυτού, διαφορές από αξιώσεις ασφαλιστικού εκκαθαριστή, κατά οφειλετών της υπό εκκαθάριση ασφαλιστικής εταιρίας, εισάγονται με κλήση, οποιουδήποτε νομιμοποιούμενου, στο Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της επιχείρησης, με την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του ίδιου νόμου, ανεξάρτητα από το ποσό. Έτσι, στις διαφορές αυτές, ακόμα και αν έχουν εισαχθεί σε άλλο δικαστήριο, επιβάλλεται η συνέχιση των εκκρεμών δικών από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της υπό εκκαθάριση ασφαλιστικής εταιρίας, με την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ακόμη και αν οι δίκες αυτές δεν έχουν περαιωθεί στο Δικαστήριο στο οποίο εισήχθησαν, με έναν από τους τρόπους που προβλέπονται στον ΚΠολΔ, σχετικά με την κατάργηση της δίκης, δηλαδή με παραίτηση από το δικόγραφο της αγωγής που εισήχθη, αρχικά σε άλλο δικαστήριο, από το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της υπό εκκαθάριση ασφαλιστικής εταιρίας, συμβιβασμό ή έκδοση απόφασης, οριστικής ή παραπεμπτικής στο Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της υπό εκκαθάριση ασφαλιστικής εταιρίας)».

Να σημειωθεί δε ότι, καμία από τις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί υπό την ισχύ της παραγράφου 6 του άρθρου 12α του καταργηθέντος ΝΔ 400/1970 δεν αφορούσε σε αγωγή αποζημιώσεως τρίτου ζημιωθέντος κατά ασφαλιστικής εταιρίας καλύπτουσας την έναντι τρίτων αστική ευθύνης από αυτοκίνητα (υποχρεωτική ασφάλιση).

ε) Υπό την αντίθετη εκδοχή (την οποία θεωρώ εσφαλμένη), ότι δηλαδή σε περίπτωση ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης και θέσεως αυτής σε ασφαλιστική εκκαθάριση, όλες οι εναντίον της αγωγές

αποζημιώσεως των ζημιωθέντων σε αυτοκινητικό ατύχημα (οι οποίες με τον Ν. 4335/2015 έχουν υπαχθεί στην ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών για ζημιές από αυτοκίνητα, κατ' άρθρο 614 αρ. 6 ΚΠολΔ), **καταργούνται όλες οι διατάξεις του ΚΠολΔ, όπως ισχύει μετά τον Ν. 4335/2015, που αφορούν στην ειδική αυτή διαδικασία των περιουσιακών διαφορών για ζημιές από αυτοκίνητο**, δηλαδή αφενός του άρθρου 591 ΚΠολΔ, αφετέρου των άρθρων 1-590 του ΚΠολΔ (στα οποία παραπέμπει το άρθρο 591 παρ. 1, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις των ειδικών διαδικασιών), για την αρμοδιότητα (καθ' ύλη και κατά τόπο), για την συνεκδίκηση συναφών αγωγών, για την συμμετοχή τρίτων στη δίκη, για την διαδικασία επίλυσης των διαφορών, για την απόδειξη, για τα ένδικα μέσα κλπ. Δεν προκύπτει, ούτε καν διαφαίνεται, θέληση του νομοθέτη στο Ν. 4364/2016 να καταργήσει όλες τις διατάξεις του νέου ΚΠολΔ (Ν. 4335/2015) που αφορούν την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών για ζημιές από αυτοκίνητα και να υπαγάγει τις εκκρεμείς υποθέσεις της ειδικής αυτής διαδικασίας (περιλαμβανομένων των αγωγών αποζημιώσεως τρίτων ζημιωθέντων σε αυτοκινητικό ατύχημα), ανεξαρτήτως ποσού στο Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της ασφαλιστικής επιχείρησης της οποίας ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων Κάτι τέτοιο δεν προκύπτει ούτε από την αιτιολογική έκθεση του νόμου, αλλά ούτε από το όλο περιεχόμενο αυτού. Άλλωστε, αν ο νομοθέτης ήθελε, με την θέσπιση της διάταξης του άρθρου 239 παρ. 5 του Ν. 4364/2016, να περιλάβει και τις αυτοκινητικές διαφορές και να καταργήσει όλες τις άνω διατάξεις του ΚΠολΔ για την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών για ζημιές από αυτοκίνητα ή μερικές από αυτές, αφενός θα το όριζε ρητά στην παράγραφο αυτή (5), αφετέρου θα περιλάμβανε στο άρθρο 278 αυτού (καταργούμενες διατάξεις) και τις παραπάνω διατάξεις του ΚΠολΔ.

Υπό την εσφαλμένη αυτή εκδοχή θα οδηγούμεθα σε παράδοξα αποτελέσματα, αντίθετα με τον σκοπό θέσπισης των νέων διατάξεων του ΚΠολΔ του Ν. 4335/2015, ο οποίος, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου αυτού είναι *«II. Σκοπός των προτεινόμενων ρυθμίσεων. 1. Το δικονομικό δίκαιο λειτουργικά και τελολογικά έχει μια βοηθητική ή εξυπηρετική λειτουργία απέναντι στο ουσιαστικό δίκαιο, αφού κύριος σκοπός της πολιτικής δίκης είναι η*

προστασία των ουσιαστικών δικαιωμάτων, η οποία πραγματοποιείται με την αναγνώριση, ενδεχομένως την διάπλαση, όπως επίσης και την πραγμάτωσή τους. Βασική προϋπόθεση για να επιτελέσει η πολιτική δίκη τον ανωτέρω σκοπό της είναι η έκδοση ορθής και δίκαιας αποφάσεως, σε συνδυασμό όμως με την ανάγκη για απονομή της δικαιοσύνης σε εύλογο χρόνο με βάση την αρχή της οικονομίας της δίκης»⁵.

Ένα απλό παράδειγμα: Δύο αντίθετες αγωγές αποζημιώσεως ζημιωθέντων στο ίδιο αυτοκινητικό ατύχημα, για υλικές ζημιές, με αντικείμενο 300 € κάθε μία, στρεφόμενες εναντίον δύο διαφορετικών ασφαλιστικών εταιριών (με έδρα την Αθήνα), έχουν ασκηθεί και εκκρεμούν για συζήτηση ενώπιον του Ειρηνοδικείου Κισάμου ή Ορεστιάδας. Πριν την συζήτηση (δηλαδή διαρκούσης της εκκρεμοδικίας) ανακαλείται η άδεια λειτουργίας της μίας από τις δύο ασφαλιστικές εταιρίες. Με βάση την εσφαλμένη ως άνω εκδοχή, η μεν αγωγή που στρέφεται κατά ασφαλιστικής εταιρίας της οποίας, μετά την εκκρεμοδικία, ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας θα εισαχθεί προς συζήτηση με κλήση στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών (έδρα της εταιρίας), το οποίο θα δικάσει κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, ενώ η αντίθετη αγωγή που στρέφεται κατά υγιούς ασφαλιστικής εταιρίας θα συζητηθεί στο Ειρηνοδικείο Κισάμου ή Ορεστιάδας, κατά την ειδική διαδικασία των περιουσιακών διαφορών για ζημιές από αυτοκίνητα.

Κάτι τέτοιο θα κατέληγε σε στρεψοδικία, γιατί προφανώς ο ενάγων της αγωγής στην οποία της εναγομένης ασφαλιστικής εταιρίας ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας, δεν θα θελήσει να συνεχίσει τη δίκη αφού αφενός η συζήτηση της υπόθεσής του θα καθυστερήσει πολύ, αφετέρου τα έξοδα στα οποία θα πρέπει να υποβληθεί είναι πολλαπλάσια από το αίτημα της αγωγής (300 €).

Περαιτέρω καταστρατηγείται ο σκοπός θέσπισης των νέων ρυθμίσεων του ΚΠολΔ με τον Ν. 4335/2015, ο οποίος, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεσή του είναι η έκδοση ορθής και δίκαιης αποφάσεως, σε συνδυασμό με την ανάγκη για απονομή της δικαιοσύνης σε εύλογο χρόνο με βάση την αρχή της οικονομίας της δίκης.

Ιωάννης Γεωργίου Μανουσάκης

Δικηγόρος

---

⁵ βλ. Αιτιολογική Έκθεση, ΚΝοΒ 2015, σελ. 760, 761.